

درس یازدهم (آیین کشورداری)

- ۱- **تشکیلات اداری دوره ماد چگونه بود؟** از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران ماد به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب، بسیار دشوار است. به نظر میرسد که شاهان ماد به تقلید از شاهان پیشین و معاصر خود حکومت می کردند و احتمالاً دربار و تشکیلات اداری محدود و کوچکی داشته اند که شامل پادشاه و برخی صاحب منصبان درباری، فرماندهان نظامی و حاکمان محلی می شده است.
- ۲- **منابع اطلاعاتی در مورد شیوه کشورداری هخامنشی را نام ببرید؟** سنگ نوشته ها و لوح های گلی هخامنشی و نیز نوشته های مورخان یونانی عهد باستان، حاوی اطلاعات ارزشمندی در خصوص نظام حکومتی و تشکیلات اداری آن دوران هستند.
- ۳- **نقش شاه در تشکیلات سیاسی هخامنشی را بیان کنید؟** در رأس تشکیلات سیاسی و اداری هخامنشیان، پادشاه قرار داشت که از اختیارات فراوانی در اداره امور کشور برخوردار بود. پادشاه هخامنشی و بویژه داریوش یکم، ادعا می کردند که به خواست اهوره مزدا به مقام پادشاهی دست یافته اند و به یاری او بر کشور فرمان می رانند.
- ۴- **در دوره هخامنشی، شاه معمولاً با چه کسانی مشورت می کرد؟** یک گروه مشورتی شامل بلندپایگان سیاسی، نظامی ، اداری و احتمالاً مذهبی و حقوقی در کنار پادشاه حضور داشتند که وی در باره مسائل مهم حکومتی بویژه [جنگ و صلح با آنان مشورت می کرد..
- ۵- **چرا هخامنشیان نیازمند شیوه های جدید مملکت داری بودند؟** هخامنشیان برای اداره قلمرو پهناور حکومت خود که شامل سرزمین های گوناگون با اقوام، فرهنگ ها و آداب و رسوم متفاوت می شد، نیازمند شیوه های مدیریتی تازه و تشکیلات حکومتی کارآمدی بودند.
- ۶- **شیوه مدیریتی کورش بزرگ چگونه بود؟** کورش، از تشکیلات و تجربه های اداری حکومت های پیشین، برای اداره امور کشور استفاده کرد و شیوه جدیدی از فرمانروایی خردمندانه را که مبتنی بر احترام به دین و فرهنگ مردم سرزمین های فتح شده و مشارکت آنان در حکومت بود، ارائه نمود. سیاست کورش بزرگ این بود که از طریق مشارکت دادن اقوام و ملت های تابعه در اداره حکومت هخامنشی، وفاداری و پشتیبانی آنان را نسبت به خود جلب کند.
- ۷- **داریوش اول برای اداره بهتر کشور، چه اقداماتی کرد؟** این پادشاه هوشمند و لایق برای سامان دادن امور و اداره بهتر قلمرو پهناور تحت فرمان خود، نظام اداری منظم و کارآمدی را پدید آورد. ازین رو ، وی به عنوان بنیانگذار و طراح اصلی نظام سیاسی - اداری حکومت هخامنشیان شناخته می شود.
- ۸- **نظام سیاسی - اداری که داریوش یکم ایجاد کرد به دو بخش تقسیم می شد. آنها را بیان کنید؟** ۱- تشکیلات اداری مرکزی - ۲- تشکیلات استانی یا ساتراپی
- ۹- **تشکیلات اداری مرکزی دوره داریوش هخامنشی را توضیح دهید؟** تشکیلات اداری مرکزی در درون دربار هخامنشی در پایتخت، ساماندهی شده بود و اجزای اصلی آن را خزانه شاهی، انبار شاهی و دیوان شاهی تشکیل می دادند. هر یک از این اجزا تحت اداره یکی از نجبای بلندپایه مادی و یا پارسی قرار داشت.
- ۱۰- **اجزای اصلی تشکیلات اداری مرکزی دوره داریوش هخامنشی را بنویسید؟** خزانه شاهی، انبار شاهی، دیوان شاهی

۱۱- وظیفه دیوان شاهی در دوره هخامنشی را بیان کنید؟ دیوان شاهی وظیفه مهم نگارش، تنظیم، ثبت و نگهداری نامه ها، اسناد و نوشته های دولتی را بر عهده داشت. در این دیوان تعداد زیادی از دبیران و منشیان کار می کردند که به زبان ها و خط های رایج در سرزمین های تابعه هخامنشیان آشنا بودند.

۱۲- در زمان هخامنشیان وظیفه بازرسی و نظارت بر عملکرد مقام ها و مأموران دولتی چگونه صورت می گرفت؟ این وظیفه در پایتخت و شهری ها (ساتراپی ها) برعهده یکی از خویشاوندان نزدیک شاه و یا یکی از درباریان مورد اعتماد و وفادار به او قرار می گرفت.

۱۳- در زمان هخامنشیان ، مسئول بازرسی و مأموران تحت فرمانش به عنوان..... معروف بودند. چشم و گوش شاه

۱۴- در زمان هخامنشیان مسئول بازرسی و مأموران او (چشم و گوش شاه) وظیفه خود را چگونه انجام می دادند؟ آنان بطور منظم به بخش های مختلف قلمرو سر می کشیدند تا اطمینان پیدا کنند که صاحب منصبان حکومتی وظایف خود را به درستی انجام می دهند و اوضاع کشور به سامان است.

۱۵- داریوش هخامنشی چه تحولی در تشکیلات استانی ایجاد کرد؟ داریوش تشکیلات استانی یا ساتراپی و شیوه اداره آنها را از نو سامان داد و قواعد تازه ای را برای نظارت و تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر ساتراپ ها بوجود آورد.

۱۶- نظام سیاسی- اداری که داریوش تأسیس کرد، چه نتیجه ای داد؟ موجب وحدت بیشتر قلمرو هخامنشیان شد و حکومتی متمرکز و نیرومند پدید آورد

۱۷- تشکیلات دیوانی و تقسیمات کشوری ایران در زمان سلطه سلوکیان چگونه بود؟ آنان بخش عمده ای از این تشکیلات را از هخامنشیان گرفتند، تقسیمات کشوری همانند هخامنشیان بود و قلمرو آنها هم به شهری ها(ساتراپی ها) تقسیم شده بود، مالیات گیری مانند زمان هخامنشی بود، آنان به سیاست مدارای دینی شاهان هخامنشی ادامه دادند.

۱۸- خاندان اشکانی به اتکاء چه کسانی به قدرت رسیدند؟ آنان به اتکاء جنگاوران قبایل صحراگرد شرق ایران ب قدرت رسیدند.